

POKYN Č. GFŘ-D-69

k rozhodování ve věci žádostí o prominutí odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně podaných podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

Generální finanční ředitelství vedeno snahou dostatečně spolehlivě zabezpečit v maximální možné míře jednotné a objektivizované rozhodování o žádostech o prominutí odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně podaných podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v identických či obdobných případech porušení rozpočtové kázně, vydává tento pokyn, jehož cílem je transparentní výklad neurčitého právního pojmu důvody hodné zvláštního zřetele.

Čl. I.
Předmět pokynu

1. Předmětem tohoto pokynu (dále jen „pokyn“) je stanovení jednotných pravidel pro posuzování žádostí o prominutí odvodů za porušení rozpočtové kázně (dále též „odvod“) nebo penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně (dále též „penále“). To mj. zajistí shodné rozhodování v identických nebo obdobných případech porušení rozpočtové kázně (dále též „PRK“) tak, aby bylo zamezeno zvýhodnění některých žadatelů, a tím poskytnutí veřejné podpory podle práva Evropské unie¹.
2. Pokyn vymezuje skutečnosti, v jejichž naplnění lze spatřovat zákonem stanovené důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 44a odst. 12 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v rozhodném znění (dále též „rozpočtová pravidla“). Z těchto důvodů tedy může dojít k prominutí odvodu anebo penále. Dále vymezuje kritéria, podle kterých bude o předložených žádostech rozhodováno.
3. Generální finanční ředitelství (dále také „GFŘ“) postupuje při posuzování a rozhodování ve věci žádostí o prominutí odvodů a penále, podaných dle § 44a odst. 13 rozpočtových pravidel, podle tohoto pokynu. Pokud budou shledány důvody pro rozhodnutí nad rámec pravidel stanovených tímto pokynem, vztahují se na taková rozhodnutí právní předpisy upravující poskytování veřejné podpory a podpory malého rozsahu (de minimis).

¹ Čl. 107 Smlouvy o fungování Evropské unie.

4. Institut prominutí odvodu a penále je institutem mimořádné povahy a neslouží k aplikaci správní úvahy, která náleží již do fáze jejich samotného vyměření. Pokyn vychází ze zásady, že odvod za porušení rozpočtové kázně je navracením peněžních prostředků, které byly příjemci poskytnuty nenávratně jen v případě, že dodrží veškeré podmínky, k nimž se zavázal. Související penále takovýto charakter nemá, a na rozdíl od vyměřeného odvodu představuje částku, která nebyla příjemci poskytnuta, ale plyne z neoprávněně držených finančních prostředků vyčíslených odvodem.

Čl. II.

Obecná pravidla pro posuzování žádostí o prominutí odvodů a penále

1. **[Odvod]** Odvod ve výši částky, která byla započtena do plnění povinnosti provést odvod podle § 14f odst. 5 rozpočtových pravidel (vrácení dotace nebo její části) anebo podle § 44a odst. 5 písm. b) rozpočtových pravidel, ve znění účinném do 19. 2. 2015, **GFŘ nepromíjí.**
2. **[Penále]** Pokud částka penále, která má být dle tohoto pokynu ponechána k úhradě, nedosahuje výše 500 Kč, **GFŘ jej promíne v plné výši.**

Čl. III.

Důvody hodné zvláštního zřetele

1. **[Definice]** Za důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu čl. I odst. 2 tohoto pokynu GFŘ považuje zejména:
 - **objektivní důvody**, jež stojí mimo sféru příjemce,
 - nepříznivou **finanční situaci fyzické osoby**,
 - dlouhodobě **závažný zdravotní stav fyzické osoby**,
 - **marginální pochybení**,
 - případy **pozdní úhrady zadržených prostředků** a
 - **ospravedlnitelné důvody prodloužení s úhradou odvodu.**
2. **[Objektivní důvody]** Mezi objektivní důvody stojící mimo sféru příjemce patří:
 - a) prokázaná chyba či nesoučinnost poskytovatele;
 - b) živelní nebo jiná pohroma (událost, která nastala v důsledku přírodní činnosti a postihuje přírodu a majetek anebo událost škodlivě působící na činnost člověka, jeho zdraví či život; jedná se tzv. o zásah vyšší moci, který přepokládá existenci nestandardních a nepředvídatelných okolností, které nelze přičítat příjemci, a kterým nešlo přes jeho řádnou péči předcházet);
 - c) státem změněná či zapříčiněná situace;
 - d) jednání třetí osoby, která byla uznána v souvislosti se zjištěným PRK vinnou trestným činem poškození finančních zájmů Evropské unie, trestným činem dotačního podvodu či obdobným trestným činem.

Tyto skutečnosti prokazuje příjemce – žadatel o prominutí.

V případech, kdy byla prokázána příčinná souvislost mezi alespoň jedním výše uvedeným objektivním důvodem a porušením rozpočtové kázně příjemcem prostředků, GFŘ promine dotčený odvod či penále v plné výši.

3. [Finanční situace fyzické osoby] Za nepříznivou finanční situaci příjemce – fyzické osoby GFŘ považuje případy, kdy by úhrada odvodu nebo penále znamenala ohrožení její výživy nebo na její výživu odkázaných osob. Tyto skutečnosti prokazuje fyzická osoba – žadatel o prominutí a budou GFŘ posuzovány za období ode dne podání této žádosti, přičemž žadatel může doplňovat důkazy prokazující jeho finanční situaci až do dne vydání rozhodnutí o žádosti o prominutí odvodu či penále. Pokud GFŘ shledá naplnění této podmínky:

- a) a pokud mělo PRK vliv na dosažení účelu poskytnutých prostředků nebo na výsledek zadávacího řízení², GFŘ promine odvod kromě částky ve výši 10 % z poskytnuté částky³.***
- b) a pokud nemělo PRK vliv na dosažení účelu poskytnutých prostředků nebo na výsledek zadávacího řízení, GFŘ promine vyměřený odvod v plné výši.***
- c) penále promine v plné výši.***

4. [Závažný zdravotní stav fyzické osoby] Za dlouhodobě závažný zdravotní stav fyzické osoby GFŘ považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti příjemce významné pro jeho pracovní schopnost a současně lze předpokládat, že tento zdravotní stav trvá nebo bude trvat déle než 1 rok. Tyto skutečnosti prokazuje fyzická osoba – žadatel o prominutí a budou GFŘ posuzovány v období ode dne splatnosti odvodu či penále, přičemž žadatel může doplňovat důkazy prokazující jeho zdravotní stav až do dne vydání rozhodnutí o žádosti o prominutí odvodu či penále. Pokud GFŘ shledá naplnění této podmínky:

- d) a pokud mělo PRK vliv na dosažení účelu poskytnutých prostředků nebo na výsledek zadávacího řízení², GFŘ promine odvod kromě částky ve výši 10 % z poskytnuté částky³.***
- e) a pokud nemělo PRK vliv na dosažení účelu poskytnutých prostředků nebo na výsledek zadávacího řízení, GFŘ promine vyměřený odvod v plné výši.***
- f) penále promine v plné výši.***

5. [Marginální pochybení] Za marginální pochybení považuje GFŘ taková pochybení, která nemohla ani potenciálně mít vliv na naplnění účelu poskytnutých prostředků nebo na výsledek zadávacího řízení. Jedná se o tato pochybení:

² Dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v rozhodném znění, nebo dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v rozhodném znění.

³ Poskytnutou částkou se rozumí poskytovatelem skutečně uvolněná výše prostředků nebo prostředků zařazených do rozpočtu organizační složky státu.

- neoprávněný výdaj, pokud před podáním žádosti o prominutí došlo k navrácení těchto prostředků zpět na projektový účet; jedná se však pouze o případy, kdy dosud nedošlo k zařazení tohoto mylně provedeného výdaje do žádosti o platbu podané příjemcem (obdobně pak v případě úhrady faktur z projektového účtu včetně DPH, která není způsobilým výdajem, pokud dojde následně k přesunu těchto prostředků zpět na projektový účet);
- zaměstnavatel (příjemce prostředků poskytnutých na základě dohody s Úřadem práce ČR) uhradí sociální a zdravotní pojištění či vyplatí mzdu (popř. mzdy) až po termínu stanoveném Úřadem práce ČR;
- pozdní splnění (doložení, zveřejnění) administrativních termínů, lhůt či povinností (např. zaslání monitorovací zprávy, závěrečného vyhodnocení akce, předložení dokumentace k finančnímu vypořádání/zúčtování se státním rozpočtem, povinnost hlášení určitých skutečností, např. hlášení o navýšení vlastních zdrojů, či zasílání jiných dokumentů);
- další obdobná marginální pochybení administrativního charakteru.

Pokud se jedná o některé z výše uvedených PRK a před podáním žádosti o prominutí byl požadovaný odvod uhrazen, GFŘ promine vyměřené penále v plné výši.

6. [Pozdní úhrada zadržených prostředků] V případě PRK spočívajícího v zadržení prostředků dle § 44 odst. 1 písm. b)⁴ rozpočtových pravidel nebo v nesplnění povinnosti dle § 44 odst. 1 písm. c), e), g), h) a i) rozpočtových pravidel (dále též „zadržené prostředky“), kdy zadržené prostředky byly vráceny poskytovateli, odvedeny zákonným způsobem dle porušených povinností, uhrazeny na jiný účet státního rozpočtu či Národního fondu nebo byly do dne podání žádosti uhrazeny na účet finančního úřadu:

a) Generální finanční ředitelství promine penále v plné výši.

V ostatních případech PRK (tj. vyjma zadržených prostředků), kdy byla požadovaná částka odvodu uhrazena na účet poskytovatele, jiný účet státního rozpočtu nebo Národního fondu:

b) Generální finanční ředitelství promine penále počítané ode dne následujícího po dni, kdy byla požadovaná částka odvodu uhrazena na účet poskytovatele, jiný účet státního rozpočtu nebo Národního fondu.

7. [Ospravedlnitelné důvody prodlení s úhradou odvodu] Za ospravedlnitelné důvody prodlení s úhradou odvodu považuje GFŘ takovéto situace:

- dočasný nepříznivý zdravotní stav příjemce (fyzické osoby);
- přechod daňové povinnosti (odvodu za porušení rozpočtové kázně) příjemce na dědice v období ode dne úmrtí příjemce do dne nabytí právní moci rozhodnutí o dědictví;

⁴ Nepoužije se na případy návratných finančních výpomocí a příspěvků poskytovaných Úřady práce ČR.

- dočasná neexistence statutárního orgánu příjemce v případě úmrtí jediného společníka, který byl zároveň i jediným členem statutárního orgánu.

Tyto skutečnosti prokazuje příjemce – žadatel o prominutí a budou GFŘ posuzovány zpětně ke dni splatnosti odvodu.

Pokud GFŘ shledá ospravedlnitelné důvody prodlení s úhradou odvodu, promine poměrnou část penále vyměřenou za období, ve kterém prokazatelně došlo k některé z výše uvedených situací, jež zapříčinila nemožnost odvod uhradit.

Čl. IV.

Přechodná a zrušovací ustanovení

1. Tímto pokynem se ruší Pokyn č. GFŘ-D-46 k rozhodování ve věci žádostí o prominutí odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně ze dne 16. 9. 2020, č. j. 45811/20/7700-40500-050429.
2. Tento pokyn se použije na případy, kdy byl platební výměr na odvod vydán ode dne jeho účinnosti. Dále se tento pokyn použije na případy, kdy byl v návaznosti na takový platební výměr na odvod, vydán platební výměr na penále.
3. Na případy, kdy byl platební výměr na odvod vydán v době od 1. 10. 2020 do dne předcházejícího účinnosti tohoto pokynu, a na případy, kdy byl v návaznosti na tento platební výměr vydán platební výměr na penále, se použije Pokyn č. GFŘ-D-46.
4. Na případy, kdy byl platební výměr na odvod vydán v době od 1. 2. do 30. 9. 2020, a na případy, kdy byl v návaznosti na tento platební výměr vydán platební výměr na penále, se použije Pokyn č. GFŘ-D-43.
5. Na případy, kdy byl platební výměr na odvod vydán do dne 31. 1. 2020, a na případy, kdy byl v návaznosti na tento platební výměr vydán platební výměr na penále, se použije Pokyn č. GFŘ-D-17.
6. Pakliže bude tento pokyn pro žadatele, kteří svou žádost o prominutí podali po nabytí účinnosti tohoto pokynu, svými podmínkami příznivější nežli pokyn dřívější, použije se v takovém případě tento pokyn.

Čl. V.

Účinnost

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem 1. 7. 2025.

Mgr. Simona Hornochová
generální ředitel